

FORSVARETS EFTERRETNINGSTJENESTE

13. maj 2008

SITUATIONS- OG TRUSSELSVURDERING FOR AFGHANISTAN.

1. Den internationale aftale, Afghanistan Compact, fra 2006 danner den overordnede ramme for det internationale samfunds støtte til Afghanistan. Aftalen tager sigte på opbygning af et demokratisk funderet statsapparat, som skal garantere intern stabilitet, sikkerhed og et livsgrundlag for den enkelte afghaner. Et afgørende element i denne plan er den NATO-ledede internationale sikkerhedsstyrke ISAF, der siden 2003 sammen med de afghanske sikkerhedsstyrker har haft ansvaret for tilvejebringelse af sikkerhed i Afghanistan. Til trods for en række fremskridt inden for sikkerhed, herunder opbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker, er den afghanske regering fortsat stærkt afhængig af støtte fra såvel NATO som resten af det internationale samfund, såfremt man skal nå målet om en stabil afghansk stat, som kan garantere sikkerhed og livsgrundlag for den enkelte afghaner.
2. Opbygningen af et effektivt, demokratisk statsapparat møder modstand fra mange sider af det traditionelle afghanske stammesamfund. Indre modsætninger, oprør og narkotikakriminalitet vanskeliggør således opbygningen af den afghanske stat. Nye og gamle stridigheder er igen blusset op, og sikkerhedssituationen er kritisk i dele af landet. Opbygningen af det afghanske statsapparat er på mange områder stagneret. Udgangspunktet var dog meget vanskeligt. Fraværet af et sammenhængende retsvæsen og den omfattende korrupsion er en hæmsko for opbygningen af et bæredygtigt statsapparat. Regeringen søger aktivt at inddrage moderate taliban-ledere i den politiske proces. Trods store forhindringer eksisterer der et relativt gunstigt forhandlingsklima frem til præsidentvalget i 2009.
3. Afghanistans økonomi er tæt forbundet med opium. Opiumproduktionen er af et omfang, hvor det påvirker alle samfundslag og institutioner. Selvom høsten i 2008 vil udvise et fald i forhold til 2007, er det ikke sandsynligt, at opiumproduktionen i Afghanistan vil falde markant på mellemlangt sigt. En væsentlig del af Talibans økonomiske fundament kommer fra opiumproducenterne.
4. Regeringen har reelt ikke en sammenhængende lokalpolitisk strategi. Den har af mange årsager yderst begrænset lokal kontrol. Præsident Karzai forsøger at ændre situationen, men der er ikke udsigt til, at dette vil lykkes på kort sigt.
5. Provinserne er generelt kendetegnet ved svagt funderede provinsregeringer, som præges af ressourcemangel, korrupsion, nepotisme og forbindelser til den illegale opiumindustri. Helmand-provinsen afspejler dette billede. De traditionelle magthavere, herunder stammeledere, narkobaroner og militsledere, er en fremherskende del af provinsens magtstruktur. Udpegningen af en ny guvernør, viceguvernør og distriktsguvernør i Musa Qala har givet Helmand provinsen et nyt politisk lederskab, som kan medvirke til en positiv udvikling i provinsen.

6. Afghanistans problemer forværres af, at de gensidigt overlapper og forstærker hinanden. Landets voldelige konflikter og de involverede aktørers alliancer er oftest delelementer i større konflikter, som rækker ud over statens grænser. Konflikt- og problemløsning i Afghanistan er således sjældent et rent afghansk anliggende.
7. Pakistans uløste grænsestridigheder i forhold til Afghanistan og Indien (Kashmir) vil også fremover påvirke sikkerhedssituationen i Afghanistan negativt. Disse forhold og tilstedeværelsen af personer og grupper, der med base i Pakistan aktivt kæmper mod Vesten, forhindrer udbredelsen af stabilitet i hele regionen.
8. Iran og Afghanistan har traditionelt haft gode relationer. Iran har et bredt og dybt netværk i Afghanistan. Det vil Iran også fremover benytte sig af i en nøje afbalanceret håndtering af de trusler og muligheder, som der set fra Teheran udspringer af Afghanistan.
9. Taliban er en lokalt forankret pashtunsk oprørsbevægelse. Taliban ønsker at vælte den afghanske regering, fordrive de udenlandske styrker og genindføre den styreform, som Taliban praktiserede i Afghanistan indtil 2001. Trods disse overordnede mål er Taliban en særdeles uhomogen bevægelse, hvis operationer kun delvist er styret fra centralt hold. Talibans oprørskamp har et langt sigte. ISAF står over for en vanskelig modstander, der hverken er uniformeret eller følger krigens love.
10. Hverken oprørerne eller de afghanske sikkerhedsstyrker med støtte fra ISAF har hidtil været i stand til at tilkæmpe sig et afgørende, vedvarende overtag. I det sydlige Afghanistan har regeringshæren og ISAF generelt kontrollen i distrikterne, hvor provinshovedstæderne ligger, og hvor ISAF har baser, mens Taliban generelt har kontrollen i de landlige distrikter.
11. Taliban er ude af stand til militært at generobre Kabul eller den strategisk vigtige Kandahar by, så længe ISAF opretholder tilstedeværelsen på det nuværende niveau. For det flertal af afghanere, som bor i landområderne, har Kabul eller Kandahar dog ikke afgørende betydning. Det er i landområderne, at kampen om Afghanistan vil blive udkæmpet på kort sigt.
12. Taliban har i 2007 lidt betydelige tab af ikke mindst flere prominente ledere. Det har været medvirkende til, at Taliban ikke har kunnet koordinere indsatsen eller opnå det erklærede og afgørende mål om en generobring af Kandahar by. Antallet af angreb med improviserede bomber og selvmordsangreb er steget relativt i takt med, at oprørerne er blevet presset. Det er sandsynligt, at denne tendens vil fortsætte på kort og mellemlangt sigt. Taliban har formået at opretholde en kritisk sikkerhedssituation i store dele af det sydlige og østlige Afghanistan.
13. Hovedparten af angreb mod vesterlændinge i Afghanistan gennemføres af oprørsbevægelsen Taliban, men transnationale netværk af militante sunniekstremister opererer i provinserne langs grænsen til Pakistan, især i den østlige del af landet, og har også gennemført angreb i Kabul. Ekstremisternes angrebsmetoder er fortrinsvis improviserede bomber, herunder selvmordsbomber, og kidnapninger af civile udlændinge. Det er sandsynligt, at såvel oprørs- som terrororganisationer på kort sigt i stigende grad vil rette deres angreb mod civile udlændinge. Det er sandsynligt, at adgangen til fristeder på pakistansk territorium på såvel mellemlangt som langt sigt er

afgørende for de militante sunniekstremisters evne til at fortsætte deres angreb i Afghanistan.

14. FE vurderer, at truslen fra angreb og terrorhandlinger mod danske mål i Kabul-området er **MEGET HØJ** og **HØJ** i den resterende del af landet.

15. Truslen fra miner og ueksploderet ammunition varierer lokalt fra **LAV** til **HØJ**.

16. Truslen fra beskydning af luftfartøjer i Afghanistan varierer fra **LAV** til **HØJ** afhængig af flyvehøjde og område. Fly og helikoptere, der flyver i Afghanistan, risikerer at blive beskudt fra jorden med missiler, luftværn, raketter og håndvåben. Den primære del af beskydningerne finder sted med lette håndvåben. Disse forekommer typisk i forbindelse med landmilitære operationer, hvor helikoptere i støttefunktioner opererer i lav højde og med lav hastighed.

17. FE vurderer, at truslen fra kidnapninger er **HØJ**. FE vurderer, at truslen fra organiseret kriminalitet er **HØJ** i det nordlige Afghanistan, mens den er **LAV** i resten af landet.

18. FE vurderer, at truslen fra spionage er **HØJ**, og at truslen fra sabotage er **LAV** i hele Afghanistan.

19. Truslen fra undergravende virksomhed mod danske enheder vurderes som **MIDDEL** i hele Afghanistan.

20. Truslen fra civile uroligheder er **MIDDEL**.